

Enskild motion

Motion till riksdagen 2015/16:2312

av Lars-Axel Nordell (KD)

Inkluderande av Alfred Nobels museum i de statliga satsningarna

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inkludera Nobelmuseet i Karlskoga i de statliga satsningar som planeras för att vidareutveckla varumärket Alfred Nobel och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Namnet Alfred Nobel är förmodligen Sveriges internationellt sett starkaste och mest positiva varumärke som för tankarna till fred, forskning och framsteg.

Regeringen har lovat att stå för driften av ett nytt Nobelcenter i Stockholm medan Stockholms kommun har bidragit med tomten, samtidigt som själva byggnationen har privata finansiärer. Det nya centret kommer att ersätta Nobelmuseet i Gamla Stan, samtidigt som det kommer att blir en viktig arena för utställningar, konferenser och vetenskapliga möten.

Det är naturligt att Sveriges huvudstad tar ett huvudansvar för Nobelinstitutionen. Men när nu ett helhetsgrepp tas för att förstärka varumärket Nobel, behöver ytterligare en plats finnas med. Till skillnad från museet i Stockholm som fokuserar på Nobelpristagare är Nobelmuseet i Karlskoga ett museum om Alfred Nobel som person och den historia som ligger bakom Nobelprisets skapande. Museet är inrymt i Alfreds Nobels forna hem på Björkborns herrgård i Karlskoga. Här finns den autentiska miljön, det viktiga testamentet, intressant korrespondens och Nobels bevarade laboratorium i full funktion.

Som en följd av att Alfred Nobel reste så mycket och även bodde långa tider i både Frankrike och Italien har inte Björkborn riktigt slagit igenom som den plats som är bärare av Nobels arv. Frågan om Björkborns status finns det faktiskt ett franskt domstolsbeslut på, då det länge var oklart om testamentet skulle hanteras i Frankrike eller i Sverige och det fanns en överhängande risk att hans arv skulle gå till franska staten. Men som en följd av fransk lag fastslogs att en man skall anses bo där hans hästar står stallade. Då Alfred Nobel hade sina tre ryska travhästar på Björkborn fastställde en fransk domare att Nobels hem var i Sverige och Björkborn i Karlskoga.

Det finns flera sätt att på ett tydligare sätt integrera Björkborn i den statliga strävan att dra nytta av och vidareutveckla varumärket Alfred Nobel. Något av det statliga guldregn som kommer att falla över det nya Nobelcentret, när det väl står klart, borde rimligen också gå till driften av Alfred Nobels Björkborn som nu till stora delar står på ideella ben och är helt utan statliga medel.

Det är glädjande och mycket betydelsefullt att staten spelar en så aktiv roll i Nobelfrågorna. Men att ge ett framtida Nobelcenter 30 miljoner per år, som regeringen lovat, och inte något till Björkborn, det är inte en rimlig fördelning av resurserna.

Även om statliga medel skulle vara en viktig signal om att frågan är av nationell betydelse handlar det inte bara om att få staten att öppna plånboken. Det finns en lång rad andra åtgärder som skulle kunna vidtas för att lyfta Björkborn som plats. En idé kan vara att förlägga en programpunkt under prisutdelningsveckan till Karlskoga som skulle göra att priset knyts närmare Alfred Nobel som person. Möjligen skulle programmet ”Snillen spekulerar”, eller ”Nobel Minds” som det numera heter, som brukar sändas i samband med Nobelfestligheterna varje år spelas in på Björkborn. Att förflytta diskussionen om de vetenskapliga framstegen till Alfred Nobels eget hem skulle onekligen göra att instiftaren av priset i större utsträckning blev en del av dess nutida utdelning.

Och just det får sägas vara den springande punkten. Alfred Nobel som person och instiftare av Nobelpriset förtjänar att få större utrymme. Om ambitionen är att stärka varumärket Nobel är det nödvändigt. Vi måste inse att vi över huvud taget inte hade haft något Nobelpris om det inte varit för Björkborn.

[Motionärernas namn]

Lars-Axel Nordell (KD)